

נוסח לדין בוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת ביום 6 בינואר 2014

סימוכין: 03862613

הצעת חוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, התשע"ב-2011

(נוסח עד פרק ד)

פרק א': מטרה והגדרות

מטרה 1. מטרתו של חוק זה לקבוע הסדרים בעניין חלוקה של חיסכון פנסיוני בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר כפי שנקבעה בפסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני, באמצעות גוף משלם לרבות גוף המשלם תשלומים לפי הסדר פנסיה תקציבית בחוק או לפי הסכם המאמץ את חוק הגמלאות.

[אושר 4.6.12](#)

הגדרות 2. בחוק זה –

"בן זוג", של חוסך – לרבות הידוע בציבור כבן זוגו;

"בן זוג לשעבר", של חוסך – מי שהיה בן זוגו של החוסך, ונקבע בפסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני כזכאי לחלק מהחיסכון הפנסיוני של החוסך;

"גוף משלם" – כל אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות קופת גמל – החברה המנהלת את קופת הגמל;

(2) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות קופת ביטוח – המבטח;

(3) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית – מעביד בפנסיה תקציבית; ואולם אם קצבת הפרישה לפי ההסדר כאמור משולמת באמצעות קופת גמל מרכזית לקצבה או באמצעות קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית – יהיה הגוף המשלם החברה המנהלת את קופת הגמל;

"גיל פרישת חובה" – כמשמעותו בחוק גיל פרישה;

"גיל זכאות לקבלת קצבת פרישה" –

(1) לגבי עמית בקרן ותיקה – הגיל שבהגיעו אליו זכאי העמית, לפי תקנון הקרן, לקצבת פרישה שאינה מופחתת בשל פרישה באותו גיל ושאינה ממומנת על ידי מעבידו;

(2) לגבי עמית בקופת גמל לקצבה שאינה קרן ותיקה – גיל פרישה מוקדמת, כמשמעותו בחוק גיל פרישה;

"גמלאי" – מי שמשולמת לו קצבת פרישה ;

"הסדר חיטון" – תקנון קופת גמל, פוליסת ביטוח שהוצאה על פי קופת ביטוח או הסדר פנסיה תקציבית, לפי העניין ;

"הסדר פנסיה תקציבית" – הסדר לפי דין או הסכם, שלפיו ישולמו מקופת המעביד לרבות באמצעות קופת גמל מרכזית לקצבה או קופת גמל להשתתפות בפנסיה תקציבית, או מאוצר המדינה, תשלומים לעובד או לנושא משרה בשל פרישה מעבודה או תשלומים לשאירו של עובד או של נושא משרה בשל פטירתם, מדי חודש באופן רציף, במשך כל ימי חייו, למעט הסדר פנסיה תקציבית בחוק והסכם המאמץ את חוק הגמלאות ;

"הסדר פנסיה תקציבית בחוק" – הסדר פנסיה תקציבית לפי אחד מאלה :

(1) חוק הגמלאות ;

(2) חוק שירות הקבע ;

"הסכם המאמץ את חוק הגמלאות" – הסכם שלפיו ישולמו מקופת המעביד תשלומים לעובד בשל פרישה מעבודה או תשלומים לשאירו של עובד בשל פטירת העובד, מדי חודש בחודשו באופן רציף, במשך כל ימי חייו, המחיל, בין השאר, את ההסדרים שנקבעו בחוק הגמלאות שעניינם העברת חלק מקצבת הפרישה של זכאי לקצבת פרישה לבן זוגו לשעבר וזכותו של בן זוגו לשעבר של עובד או של זכאי לקצבת פרישה לקבלת קצבה בשל פטירתם ;

"חברה מנהלת", "מבטח", "מוטב", "מרכיב הפיצויים", "קופת ביטוח", "קופת גמל", "קופת גמל אישית לפיצויים", "קופת גמל לקצבה", "קופת גמל לתגמולים", "קופת גמל מסלולית", "קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית", "קופת גמל מרכזית לקצבה", ו"קרן ותיקה" – כהגדרתם בחוק קופות גמל ;

"חוסד" – עובד בפנסיה תקציבית, עמית או גמלאי, לפי העניין ;

"חוק גיל פרישה" – חוק גיל פרישה, התשס"ד–2004¹ ;

¹ ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

"חוק הגמלאות" – חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל–
1970;²

"חוק הפיקוח על הביטוח" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח),
התשמ"א–1981;³

"חוק יחסי ממון" – חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג–1973;⁴

"חוק קופות גמל" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל),
התשס"ה–2005;⁵

"חוק שירות הקבע" – חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח
משולב], התשמ"ה–1985;⁶

"חיסכון פנסיוני" – חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות או חיסכון
פנסיוני באמצעות צבירת כספים;

"חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות" – כל אחד מאלה:

(1) צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית;

(2) חיסכון באמצעות אחד מאלה:

(א) קרן ותיקה;

(ב) קופת ביטוח ישנה;

"חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים" – חיסכון באמצעות קופת גמל
המנויה להלן, שאינה קרן ותיקה, קופת ביטוח ישנה, קופת גמל
מרכזית לקצבה או קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית:

(1) קופת גמל לקצבה;

(2) קופת גמל לתגמולים;

(3) קופת גמל אישית לפיצויים;

"חשבון של בן זוג לשעבר" – חשבון חדש בקופת גמל שפתח גוף משלם על
שמו של בן זוג לשעבר של עמית בהתאם להוראות סעיף 6(א);

---

² ס"ח התש"ל, עמ' 65.
³ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.
⁴ ס"ח התשל"ג, עמ' 267.
⁵ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.
⁶ ס"ח התשמ"ה, עמ' 142.

"יום עסקים" – כהגדרתו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד –
1994;⁷

"יתרה צבורה", במועד מסוים – הכספים שנצברו לזכותו של עמית בחשבון
בקופת גמל, עד מועד חישוב רווחי הקופה שקדם לאותו מועד ;

"כיסוי ביטוחי לסיכוני מוות", בקופת גמל – זכאות בהתאם להסדר החיסכון,
לקבלת קצבה או תגמולי ביטוח שלא בדרך של קצבה מקופת הגמל,
בשל פטירת העמית ;

"כיסוי ביטוחי לסיכוני נכות", בקופת גמל – זכאות בהתאם להסדר החיסכון,
לקבלת תשלומים המשולמים מדי חודש בחודשו לעמית מקופת הגמל,
בשל מקרה שבו איבד העמית את כושרו לעבוד, כולו או חלקו ;

"מועד ההעברה" – ארבעים וחמישה ימים מהיום שבו שלח גוף משלם,
בהתאם להוראות סעיף 4(ב), הודעה לחוסך ולבן זוגו לשעבר בדבר
רישום פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני, ואם המועד כאמור חל
ביום שאינו יום עסקים – יום העסקים הראשון לאחר מכן ;

"מועד הפירוד" – המועד שנקבע בפסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני כמועד
שבו חל פירוד בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר ;

"מעביד בפנסיה תקציבית" – מי שמשלם לעובד בפנסיה תקציבית תשלומים
לפי הסדר פנסיה תקציבית ;

"סכום הוני בקופת ביטוח ישנה" – הסכום המגיע לעמית במשיכת כספים
מקופת ביטוח ישנה הונית, בהתאם לפוליסת הביטוח שהוצאה על
פיה ;

"הסכום המועבר לבן זוג לשעבר", במועד מסוים – אחד מאלה, לפי העניין :

מדוע לא לציין שכל הסכומים הם לפני חיוב במס ככל שחל. אם הסכומים
הם לאחר ניכוי מס – יש לציין זאת

(1) לעניין העברה מתוך יתרה צבורה – סכום מתוך היתרה הצבורה
של עמית, שעל גוף משלם להעביר באותו מועד לחשבון של בן זוגו
לשעבר של העמית לפי הוראות סעיף 6(א) ו-6(ב) או 7, לפני החיוב במס
כאמור בסעיף 6(ג) ;

⁷ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

(2) לעניין העברה מתוך קצבת פרישה – סכום מתוך קצבת הפרישה של גמלאי, שעל גוף משלם להעביר באותו מועד לבן זוגו לשעבר של הגמלאי לפי הוראות סעיף 14(א)(1) ו-(ב);

(3) לעניין העברה מתוך כספים שנמשכו בידי עמית מקרן ותיקה או מקופת ביטוח ישנה קצבתית, שלא בדרך של קצבה – הסכום שעל גוף משלם להעביר באותו מועד לבן זוגו לשעבר של העמית לפי הוראות סעיף 14(א)(2) או (3), לפי העניין;

(4) לעניין משיכת כספים בידי בן זוג לשעבר מתוך סכום הוני בקופת ביטוח ישנה – הסכום ההוני שעל גוף משלם לשלם באותו מועד לבן זוגו לשעבר של העמית לפי סעיף 17;

”הסכום הנותר”, בידי עמית או בידי גמלאי, במועד מסוים – אחד מאלה, לפי העניין:

[ההגדרה "הסכום הנותר" לא אושרה](#)

(1) לעניין העברה מתוך יתרה צבורה – היתרה הצבורה שהיתה נותרת בידי העמית באותו מועד לאחר ביצוע ההעברה כאמור;

(2) לעניין העברה מתוך קצבת פרישה – סכום הקצבה שהיה נותר בידי הגמלאי באותו מועד, לאחר ביצוע ההעברה כאמור וההפחתה לפי סעיף 16(א);

[מדוע ההפחתה צודקת?]

(3) לעניין העברה מתוך כספים שמושך עמית מקרן ותיקה או מקופת ביטוח ישנה קצבתית, שלא בדרך של קצבה – הסכום שהיה נותר בידי העמית באותו מועד, לאחר ביצוע העברה לבן זוגו לשעבר לפי סעיף 14(א)(2) או (3), לפי העניין;

(4) לעניין משיכת כספים בידי בן זוג לשעבר מתוך סכום הוני בקופת ביטוח ישנה – הסכום ההוני שהיה משולם באותו מועד, לעמית לאחר ביצוע התשלום לבן זוגו לשעבר לפי סעיף 17;

”עובד בפנסיה תקציבית” – עובד או נושא משרה, שחל עליו הסדר פנסיה תקציבית;

”עמית” – כהגדרתו בחוק קופות גמל שאינו גמלאי, וכן מי שמשולמת לו קצבת פרישה חלקית ויש לזכותו יתרה צבורה בקופת גמל;

"ערכאה ראשונה" – הערכאה השיפוטית הראשונה שדנה בחלוקת חיסכון פנסיוני בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר ;
"פירוד" – כל אחד מאלה :

(1) התרת נישואין כהגדרתה בסעיף 2(ד) לחוק יחסי ממון ;

(2) קביעת הסדר איזון משאבים בידי בית המשפט על פי בקשה לפי סעיף 5א לחוק יחסי ממון, או קביעת הסדר אחר בידי בית המשפט לחלוקת רכוש בין בני זוג שנפרדו ובכלל זה לחלוקת חיסכון פנסיוני ביניהם ;

"פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני" – פסק דין שנקבעה בו, בין השאר, חלוקה של חיסכון פנסיוני בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר, בשל פירוד ;

"פרישה מעבודה" – לרבות פרישה מכהונה כנושא משרה, ולמעט פטירה ;

אושר – 14.10.13

"קופת ביטוח ישנה" – קופת ביטוח שאושרה לשיווק עד יום י' בטבת התשס"ד (31 בדצמבר 2003) ושמרכיב החיסכון בה אינו נפרד ממרכיב הכיסוי הביטוחי ;

"קופת ביטוח ישנה הונית" – קופת ביטוח ישנה שאושרה לפי סעיף 13(ב) לחוק קופות גמל כקופת גמל לתגמולים או כקופת גמל אישית לפיצויים ;

"קופת ביטוח ישנה קצבתית" – קופת ביטוח ישנה שאושרה לפי סעיף 13(ב) לחוק קופות גמל כקופת גמל לקצבה ;

"קצבה" – תשלומים המשולמים מדי חודש בחודשו, באופן רציף, מאוצר המדינה או מגוף משלם, לפי הסדר חיסכון, לחוסך או לשאירו, במשך כל ימי חייו ;

"קצבת פרישה" – כל אחת מאלה :

(1) קצבה המשולמת לעובד בפנסיה תקציבית, בשל פרישה מעבודה ;

(2) קצבה המשולמת מקופת גמל לקצבה למי שהגיע לגיל זכאות לקבלת קצבת פרישה ושאינה בשל כיסוי ביטוחי לסיכונים נכות ;

(3) קצבה המשולמת מקרן ותיקה למי שטרם הגיע לגיל הזכאות לקבלת קצבת פרישה ושהופחתה בשל כך בהתאם לתקנון הקרן;

(4) קצבה המשולמת מקופת ביטוח ישנה הונית, שפוליסת הביטוח שהוצאה על פיה מאפשרת להמיר לקצבה את הסכום ההוני בקופת הביטוח הישנה;

"קצבת פרישה חלקית" – קצבת פרישה המשולמת מקופת גמל לקצבה כאמור בהגדרה "חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים", המחושבת לפי חלק מיתרה צבורה;

"השיעור להעברה" – השיעור מהיתרה הצבורה, מקצבת הפרישה או מסכום חד-פעמי שנמשך מקופת הגמל שלא בדרך של קצבה, לפי העניין, שנקבע בפסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר כשיעור שיועבר לבן הזוג לשעבר;

"השיעור המשותף" – השיעור המתקבל מחלוקת התקופה המשותפת שעד למועד הפירוד בתקופת הצבירה שעד למועד הפירוד;

"השר" – שר האוצר;

"התקופה המשותפת" – תקופה החלה בתקופת הצבירה, ושנקבע לגביה בפסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר כי נצברהם צברו במהלכה חיסכון פנסיוני המשותף לשניהם;

"תקופת הצבירה" – התקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים – התקופה שבעדה שולמו בשל החוסך תשלומים לקופת הגמל;

(2) לעניין חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות –

(א) לגבי הסדר פנסיה תקציבית – תקופת העבודה או תקופת הכהונה, לפי העניין, שחל לגביה הסדר פנסיה תקציבית;

(ב) לגבי קרן ותיקה או קופת ביטוח ישנה – התקופה שבעדה שולמו בשל החוסך תשלומים לקרן הוותיקה או לקופת הביטוח בהתאם להוראות הסדר החיסכון, ושלא נמשכו בשל אותה תקופה, כולה או חלקה, כספים מהקרן הוותיקה או מקופת הביטוח.

פרק ב': רישום פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני

ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר ומתקיימים לגבי פסק הדין התנאים כמפורט להלן, לפי העניין, רשאי בן הזוג לשעבר להגיש לגוף המשלם בקשה לרשום ברישומיו את פרטי פסק הדין:

3. בקשה לרישום של פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון

פנסיוני

[סעיף 3 אושר](#)

[4.6.12](#)

[יש לקבוע שהמועד הקובע הוא מועד הגשת בקשה לרישום ולא מועד הרישום עצמו.](#)

[האם נכון לקבוע שהעברת הכספים היא צעד בלתי הפיך, או שיש לאפשר גם החזרת המצב לקדמותו בפסק דין \(למשל בערעור\) \]](#)

(1) לגבי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות, ולגבי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים של חוסך שהוא גמלאי –

(א) אם החיסכון הפנסיוני הוא באמצעות קופת גמל לקצבה או באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית – נקבע בפסק הדין כי התקופה המשותפת מסתיימת לא יאוחר ממועד הפירוד, וכן כי קצבת הפרישה תחולק בין החוסך לבין בן זוגו לשעבר באופן שלבן הזוג לשעבר יועבר שיעור קבוע מסך קצבת הפרישה שהיתה משולמת לחוסך אילולא ההעברה האמורה והשיעור האמור אינו עולה על מחצית מהשיעור המשותף;

(ב) אם החיסכון הפנסיוני הוא באמצעות קופת ביטוח ישנה הונית – נקבע בפסק הדין כי הסכום שיועבר לבן הזוג לשעבר לא יעלה על סכום בגובה מכפלת מחצית מהשיעור המשותף בסכום ההוני בקופת הביטוח הישנה;

(2) לגבי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים של חוסך שאינו גמלאי – נקבע בפסק הדין כי היתרה הצבורה של החוסך תחולק בין החוסך לבין בן זוגו לשעבר באופן שלבן הזוג לשעבר יועבר שיעור מסך היתרה הצבורה של החוסך אשר לא יעלה על מחצית מסך יתרתו הצבורה במועד הפירוד.

4. רישום של פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני של פרטי (א) הוגשה לגוף משלם בקשה לרישום של פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני שמתקיימים לגביו התנאים המפורטים בסעיף 3, ירשום הגוף המשלם ברישומיו, בהתאם לקבוע בפסק הדין, בין השאר, את משך התקופה המשותפת, מועד הפירוד והשיעור להעברה, וכן את כל אלה, לפי העניין:

(1) לגבי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות

(א) אם החיסכון הפנסיוני הוא באמצעות קרן ותיקה או באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית –

(1) האם נקבע בפסק הדין כי האמור בו יחול רק לעניין העברת שיעור מקצבת הפרישה לבן הזוג לשעבר ולא לעניין זכויות בן הזוג לשעבר לקצבה בשל פטירתו של החוסך;

(2) האם נקבע בפסק הדין כי מתקיימים התנאים לפי סעיף 19(א) שבהם נדרשת הסכמתו בכתב של בן זוגו לשעבר של החוסך לביצוע הפעולות המנויות באותו סעיף;

(3) אם החיסכון הפנסיוני הוא באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית – האם נקבע בפסק הדין כי החלק שיועבר לבן זוגו לשעבר של החוסך, במקרה של פרישת החוסך מעבודתו בשל מצב בריאות לקוי, יהיה מתוך סך קצבת הפרישה המגיעה לחוסך בעד החודש שלאחר החודש שבו הגיע החוסך לגיל אחר-צעיר מגיל פרישת חובה, כאמור בסעיף 14(ב)(2)(ב), ואילך;

(ב) אם החיסכון הפנסיוני הוא באמצעות קופת ביטוח ישנה הונית – השיעור מסך הסכום ההוני בקופת הביטוח הישנה אשר יועבר לבן הזוג לשעבר; ואם רשאי העמית, בהתאם להסדר החיסכון, להמיר לקצבה את הסכום ההוני בקופת הביטוח הישנה, ומתקיים האמור בסעיף 19(ד)(1)(ב), וביקש בן הזוג להמיר את השיעור מסך הסכום ההוני בקופת הביטוח כאמור לקצבה – יהיה השיעור שיועבר לבן הזוג לשעבר מסך קצבת הפרישה בגובה השיעור האמור; כמו כן ירשום הגוף המשלם אם נקבע בפסק הדין כי מתקיימים התנאים לפי סעיף 19(א)(2) שבהם נדרשת הסכמתו בכתב של בן הזוג לשעבר לביצוע הפעולות המנויות באותו סעיף;

האם חברות הביטוח ערוכות לביצוע?

(2) לגבי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים, של חוסך שהוא עמית – הערה לטובתו של בן זוגו לשעבר של העמית על הסכום המועבר לבן הזוג לשעבר במועד רישום ההערה; הערה כאמור תעודכן במועד שבו נזקפת תשואה ליתרה הצבורה של העמית, בהתאם לתוספת או לגריעה מהסכום האמור שיש להוסיף או לגרוע אותן מהסכום המועבר לבן הזוג לשעבר באותו מועד לפי הוראות סעיף 6(ב).

(3) ניתן פסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים לגבי קופת גמל לקצבה שבה משולמת קצבה חלקית – גם אם נקבע בפסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני כי חלוקת היתרה הצבורה בין העמית לבין בן זוגו לשעבר תיעשה מתוך היתרה הצבורה שנותרה לעמית לאחר תשלום קצבת הפרישה החלקית.

(ב) הגוף המשלם ישלח לחוסך ולבן זוגו לשעבר הודעה בדבר רישום פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני לפי סעיף קטן (א); הודעה כאמור תישלח בתוך 14 יום ממועד הרישום, בדואר רשום או בדרך אחרת שיקבע השר לפי סעיף 5.

5. תקנות לעניין בקשה לרישום של פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני והודעה בדבר רישום כאמור

השר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות בעניינים אלה:

(1) בקשה לרישום של פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני לפי סעיף 3, ובכלל זה אופן הגשת הבקשה ~~והמועד להגשתה~~;

[מוצע שהגבלה על מועד הגשת הבקשה ייקבע בתקיקה ראשית]

(2) הודעה על רישום פרטי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני לפי סעיף 4(ב), ~~ובכלל זה המועד למתן הודעה כאמור ואופן מסירתה~~.

פרק ג': הוראות לעניין חלוקה של חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים

6. העברת חלק מיתרה צבורה של עמית לחשבון חדש של בן זוגו לשעבר

(א) על אף האמור בסעיף 25(א) לחוק קופות גמל, ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים בין עמית לבין בן זוגו לשעבר, ונרשמו פרטי פסק הדין ברישומי הגוף המשלם בהתאם להוראות פרק ב', יפתח הגוף המשלם חשבון חדש בקופת הגמל על שמו של בן הזוג לשעבר, ויעביר אליו, במועד ההעברה, סכום כאמור בסעיף קטן (ב) מתוך היתרה הצבורה של העמית.

(ב) הסכום שיועבר לחשבון של בן הזוג לשעבר לפי הוראות סעיף קטן (א) יהיה בגובה מכפלת השיעור להעברה בסך היתרה הצבורה של העמית במועד הפירוד, ולסכום האמור תיווסף או תיגרע ממנו, לפי העניין, התשואה שהשיגה קופת הגמל על הנכסים העומדים כנגד התחייבויותיה כלפי העמית בשל התקופה שבין מועד הפירוד לבין מועד ההעברה כאמור בניכוי שיעור דמי הניהול שגבתה הקופה בשל הנכסים האמורים באותה תקופה.

(ג) העברה לפי סעיף קטן (א) תחויב במס בהתאם להוראות סעיף 125ז לפקודת מס הכנסה.⁸

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

[מה ההצדקה המהותית למיסוי, מלבד חשש לניצול לרעה? האם חשש כאמור מצדיק מיסוי? מדוע לא לחייב כל אחד מבני הזוג לפי שיעור המס השולי שלו? איזה כללי מיסוי יחולו על הקצבה שתשולם במקרה של גמלאי? בכל מקרה יש לפטור את הסכומים ממס במקרה שבו הזוג משאיר אותם כחסכון פנסיוני]

(1ג) קבע בית המשפט כי יש לעכב את ביצוע ההעברה, בין בפסק הדין לחלוקת חסכון פנסיוני ובין אם בהחלטה אחרת, יעוכב ביצוע ההעברה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), על העברה של סכום כאמור בסעיף קטן (ב), ממרכיב הפיצויים ביתרה הצבורה של העמית, יחולו הוראות אלה:

(1) הסכום ממרכיב הפיצויים כאמור יועבר לחשבון של בן הזוג לשעבר במועד ההעברה או בתוך שבעה ימי עסקים מהמועד שבו זכאי העמית למשוך אותו לפי דין או הסכם, לפי המאוחר מביניהם, וזאת לאחר שנוכה מהסכום האמור מס בהתאם להוראות סעיף 164 לפקודת מס הכנסה לגבי החלק שאינו פטור לפי סעיף 9(א7) לפקודה האמורה;

(2) היה מעבידו של העמית זכאי, לפי דין או הסכם, למשוך את הסכום ממרכיב הפיצויים כאמור וביקש למשוך אותו, תימחק לגבי סכום זה הרישום של פרטי פסק הדין ההערה שנרשם לטובתו של בן הזוג לשעבר לפי סעיף 4(א)(2); הגוף המשלם ישלח לבן הזוג לשעבר הודעה בדבר מחיקת הרישום האמורה ההערה האמורה.

[האם מזכים את בנה"ז במס על החלק שהמעביד משך? האם המעביד נחשב "מושך" של הכספים?]

(ה) לא יראו העברה לפי סעיף זה לחשבון של בן הזוג לשעבר כמשיכה לעניין כל דין, והגוף המשלם לא יהיה רשאי להפחית סכום כלשהו מהיתרה הצבורה של העמית בשל ההעברה כאמור אלא בהתאם להוראות סעיף זה.

(1ה) העברה לפי סעיף זה לחשבון של בן הזוג לשעבר לא תפגע בביטוחים הקיימים לעמית.

[יש להבהיר שאין פגיעה בכיסויים הביטוחיים של העמית המקורי, וכי אין פגיעה בשכר הקובע לפנסיה. מה רצו למנוע?]

(ו) במועד ההעברה לחשבון של בן הזוג לשעבר לפי סעיף זה, תימחק לגבי הסכום המועבר ההערה שנרשמה לטובתו של בן הזוג לשעבר לפי סעיף 4(א)(2).

7. העברת חלק מיתרה צבורה של עמית שמשולמת לו קצבת פרישה חלקית ונותרה לו יתרה צבורה בקופת גמל לאחר התשלום כאמור, יחושב הסכום שיש להעביר לחשבון של בן הזוג לשעבר בהתאם להוראות הסעיפים הקטנים האמורים מתוך היתרה הצבורה שהיתה לעמית אם לא היתה משולמת לו קצבת הפרישה החלקית; לעניין זה יראו את התשואה ודמי הניהול שעל פיהם תחושב היתרה הצבורה כאמור לפי התשואה שהשיגה הקופה על הנכסים העומדים כנגד התחייבויותיה כלפי העמית בשל היתרה הצבורה שנותרה לעמית לאחר תשלום קצבת הפרישה החלקית ודמי הניהול שנגבו מאותה יתרה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו אם נקבע בפסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני כי חלוקת היתרה הצבורה בין העמית לבין בן זוגו לשעבר תיעשה מתוך היתרה הצבורה שנותרה לעמית לאחר תשלום קצבת הפרישה החלקית.

8. (א) לעניין כל דין, יראו את המועד כמפורט להלן, לפי העניין, כמועד שבו הופקדו הסכומים שהועברו לחשבונו של בן זוג לשעבר של עמית לפי הוראות סעיף 6 או 7:

(1) בקופת גמל לקצבה – המועד שבו הועברו הכספים לחשבונו של בן הזוג לשעבר;

(2) בקופת גמל שאינה קופת גמל לקצבה – המועד שבו הופקדו הכספים לחשבונו של העמית בקופה.

(ב) לא יופקדו תשלומים לחשבונו של בן הזוג לשעבר, נוסף על הסכומים שהועברו לחשבון האמור לפי סעיף 6 או 7, אלא אם כן הגוף המשלם אישר כי בן הזוג לשעבר הצטרף לקופה כעמית בהתאם לכללי ההצטרפות לאותה קופה ולהסדר החיסכון.

9. (א) נרשמה ברישומיו של גוף משלם, לפי סעיף 4(א)(2), הערה לטובתו של בן זוג לשעבר של עמית על הסכום המועבר לבן הזוג לשעבר (בפרק זה – הערה לטובת בן זוג לשעבר) יחולו ההוראות כמפורט להלן, כל עוד לא נמחקה ההערה:

העברת חלק מיתרה צבורה של עמית שמשולמת לו קצבת פרישה חלקית, לחשבון חדש של בן זוגו לשעבר

הוראות לעניין חשבון חדש של בן זוג לשעבר

תוצאות רישומה של הערה על הסכום המועבר לבן זוג לשעבר

(1) תידרש הסכמתו בכתב של בן הזוג לשעבר לביצוע כל אחת מהפעולות המפורטות להלן, לגבי הכספים שנרשמה לגביהם הערה כאמור:

[תתווסף סמכות הממונה לקבוע הוראות לעניין דרך מתן ההסכמה (מעין חוזר)]

- (א) משיכת הכספים בידי העמית;
- (ב) קבלת קצבת פרישה המחושבת לפי הכספים האמורים;
- (ג) העברת הכספים לקופת גמל אחרת;
- (ד) העברת הכספים ממסלול השקעה אחד בקופת גמל מסלולית למסלול השקעה אחר באותה קופה;

(2) על אף ההוראות לפי סעיף 25(א) ~~(3)~~ ו-(ב) לחוק קופות גמל, הכספים שלגביהם נרשמה הערה כאמור לא יהיו ניתנים לשעבוד, להעברה לאחר או לעיקול.

[יש להשלים את התקנות לעניין עיקולים לפי חוק הפיקוח קופות גמל].

[האם יש החרגה לגבי עיקול מזונות שלהמופנה כנגד בן הזוג לשעבר?]

(ב) לגבי קופת גמל שלעמית בה היה כיסוי ביטוחי לסיכוני מוות, יהיה הכיסוי הביטוחי האמור, החל במועד רישום הערה לטובת בן זוגו לשעבר וכל עוד לא נמחקה ההערה, בהתאם לכיסוי הביטוחי כפי שהיה אם הסכום המועבר לבן הזוג לשעבר היה מועבר לחשבון של בן הזוג לשעבר באותו מועד, ועלותו תחושב בהתאם.

[אם קביעת הפרמיה נעשית לפי השכר, מוצע למחוק סעיף זה מכיוון שהפרמיה נגבתה ותמשיך להיגבות ממלוא המשכורת, ומכיוון שלא מצורה גורם נוסף לביטוח, אין לפגוע בזכויות הביטוחיות של העמית]

(ג) הערה לטובת בן זוג לשעבר תימחק על פי צו של הערכאה הראשונה, ואם הוגש ערעור על החלטתה – לפי צו של הערכאה שאליה הוגש הערעור, בהתאם לאמור בסעיף 6(ו), או בביצוע אחת מהפעולות המפורטות בסעיף קטן (א)1(א) או (ב) לאחר קבלת הסכמתו של בן הזוג לשעבר.

(ד) בביצוע אחת מהפעולות המפורטות בסעיף קטן (א)(1)(ג) לאחר קבלת הסכמתו של בן הזוג לשעבר, תחול ההערה על הכספים בקופת הגמל האחרת שאליה הועברו הכספים.

פטירת עמית בטרם 10. (א) ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים בין העברת חלק מהיתרה הצבורה של העמית לחשבון של בן הזוג לשעבר בהתאם להוראות סעיף 6 או 7, ונפטר העמית לאחר רישום פרטי פסק הדין בהתאם להוראות סעיף 4 ולפני שנפתח החשבון של בן הזוג לשעבר, יחולו הוראות פרק זה כאילו לא נפטר העמית, ~~ולעניין הכיסוי הביטוחי לסיכוני מוות יראו את ההעברה לפי סעיף 6 או 7 כאילו התבצעה במועד הרישום של פרטי פסק הדין, והכל על אף האמור בהסדר החיסכון.~~

[האם יש להתייחס גם למצב שבו הזוג נפטר או שממילא יורשיו באים בנעליו?]

(ב) ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים בין עמית לבין בן זוגו לשעבר, מתקיימים לגביו התנאים המפורטים בסעיף 3(2), ונפטר העמית לפני רישום פרטי פסק הדין בהתאם להוראות סעיף 4, יחולו הוראות פרק ב' והוראות פרק זה כאילו לא נפטר העמית, ולעניין הכיסוי הביטוחי לסיכוני מוות יראו את ההעברה לפי סעיף 6 או 7 כאילו התבצעה ערב פטירתו של העמית, והכל על אף האמור בהסדר החיסכון; ואולם אם לא הוגשה בקשה לרישום פרטי פסק הדין בהתאם להוראות סעיף 3 לפני פטירת העמית, יהיה רשאי בן זוגו לשעבר להגיש את הבקשה כאמור בתוך 60 ימים ממועד מתן פסק הדין או ממועד פטירתו של העמית, לפי המאוחר מביניהם.

[מה קורה אם בינתיים הועברו הכספים למוטבים?]

11. ייחוס עיקול או שעבוד שהוטל על יתרה צבורה של עמית או הוטל עיקול או שעבוד שנעשה כדין, על יתרה צבורה של עמית, לפני שהוגשה בקשה לרישום נרשמה הערה לטובת בן זוגו לשעבר, ייחס הגוף המשלם את העיקול או השעבוד, לפי העניין, לסכום הנותר בידי העמית ולסכום המועבר לבן זוגו לשעבר, בהתאם ליחס שבין הסכום הנותר בידי העמית לבין הסכום המועבר לבן הזוג לשעבר, והכל במועד רישום ההערה כאמור, אלא אם כן נקבע בצו של הערכאה הראשונה כי יש לייחס את העיקול או השעבוד באופן אחר.

[למה רק הערכאה הראשונה ולא בימ"ש אחר?]

יש בעיה בעיקולים משום שאינם מדווחים לבן הזוג – בשלבים השונים. אולי יש לקבוע חובת דיווח על עיקולים, או לתת לבן הזוג לשעבר מעמד לברר את מצב הכספים?

מה קורה בעיקול שהוא רק על חלק מהסכום?]

סייג להעברת חלק מיתרה צבורה של עמית לבן זוגו לשעבר

12. (א) על אף האמור בסעיפים 6 ו-7, לא יעביר גוף משלם כספים מיתרה צבורה של עמית, לחשבון של בן זוגו לשעבר בהתקיים אחד מאלה:

(1) לכספים האמורים יוחס עיקול או שעבוד, בהתאם להוראות סעיף 11 – כל עוד לא הוסר העיקול או השעבוד כאמור;

האם אין חשש שהחוסך יעקל את הכספים שמגיעים לבן זוגו לשעבר ובכך -ימנע את ההעברה?]

(2) קיימת בחשבונו של העמית יתרת חוב בשל הלוואות שניתנו לו מקופת הגמל, ולאחר העברת אותם כספים תעלה יתרת החוב בחשבונו על סכום ההלוואה המרבי שאותו רשאי העמית לקבל כהלוואה מהקופה בהתאם להוראות לפי חוק קופות גמל;

[האם ניתן למנוע נטילת הלוואות כדי למנוע ריקון החשבון למעשה? ואם כן, מאיזה שלב: משלב רישום ההערה או אף מפסק הדין, או עוד משלב התביעה (ישפיע על סחטנות)?]

(3) העמית הפך לגמלאי, ויחולו הוראות סעיף 13;

(4) מתקיים האמור בסעיף 7 והסכום שיש להעביר לפי אותו סעיף לבן הזוג לשעבר עולה על היתרה הצבורה של העמית שנותרה בקופת הגמל לאחר תשלום קצבת הפרישה החלקית (בסעיף זה – היתרה הצבורה הנותרת);

(5) התקבל עד מועד ההעברה צו של בית משפט המונע את ההעברה כאמור.

[האם אז גם מוחקים את פרטי הרישום? האם יש מניעה מצו שימחק את פרטי הרישום? ובכלל, מדוע צריך לציין במפורש את צו ביהמ"ש – האם זה הסדר שלילי שמגביל סמכות ביה"ש במקרה שהדבר לא צויין במפורש?]

(ב) התקיים סייג מהסייגים להעברת כספים לחשבון של בן זוג לשעבר לפי סעיף קטן (א), יחולו ההוראות כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) הגוף המשלם ישלח לעמית ולבן זוגו לשעבר הודעה בדבר קיומו של הסייג כאמור, ויחולו לעניין ההודעה ההוראות לפי סעיפים 4(ב) ו-5(2);

[בתוך כמה זמן תישלח ההודעה?]

(2) לגבי הסייג כאמור בסעיף קטן (א)3, יחולו הוראות סעיף 13 ויראו את השיעור להעברה מקצבת הפרישה כשיעור להעברה מהיתרה הצבורה כפי שנקבע בפסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני;

(3) לגבי הסייג כאמור בסעיף קטן (א)4, רשאים העמית או בן זוגו לשעבר לפנות לערכאה הראשונה בבקשה למתן הוראות לעניין אופן חלוקת קצבת הפרישה החלקית והיתרה הצבורה הנותרת.

13. ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת כספים בין גמלאי לבין בן זוגו לשעבר, ונרשמו פרטי פסק הדין ברישומי הגוף המשלם בהתאם להוראות פרק ב', או שניתן פסק דין כאמור לחלוקה בין עמית ובן זוגו לשעבר ועד שנרשמו פרטי פסק הדין כאמור הפך העמית לגמלאי, יחולו ההוראות כמפורט להלן, לפי העניין:

הוראות לעניין חלוקת החיסכון של גמלאי

(1) הגוף המשלם יעביר לבן זוגו לשעבר של הגמלאי חלק מקצבת הפרישה שיחושב בהתאם להוראות סעיף 14(א)1(ב), ויחולו לעניין ההעברה כאמור הוראות סעיף 14(ב)1(1) ו-3, 15, 18, 20 ו-21;

(2) נפטר הגמלאי, יחולו ההוראות כמפורט להלן, לפי העניין:

[מה קורה אם הגמלאי נפטר אחרי מתן פסק הדין ולפני רישומו?]

(א) בן זוגו לשעבר של הגמלאי יהיה זכאי לקבל מהגוף המשלם קצבה בשל פטירתו של הגמלאי, בגובה הקצבה שהיתה משולמת לבן זוגו של הגמלאי לפי הסדר החיסכון, ובלבד שמתקיימים שניים אלה:

(1) הוא היה זכאי לקבלת קצבה אם היה בן זוגו של הגמלאי ערב פטירתו;

[האם קיומו של בן זוג חדש משפיע לעניין זה?]

(2) גובה קצבת הפרישה שלה היה זכאי הגמלאי חושב בהתחשב, בין השאר, בכך שבן הזוג לשעבר יהיה זכאי לקבל מהגוף המשלם קצבה בשל פטירתו של הגמלאי, בין אם ערב פטירתו יהיה בן זוגו ובין אם לאו;

[יש להבהיר את המשמעות של תנאי זה]

(ב) הקצבה שתשולם לבן הזוג לשעבר לפי פסקת משנה (א) תהיה בגובה **קצבת הפרישה-הקצבה** שלה היה זכאי בהתאם להוראות הסדר החיסכון אם היה בן זוגו של הגמלאי ערב פטירתו.

[האם בן הזוג היה זכאי לקצבת פרישה או למעין קצבת שאירים?]

[ומה אם המוטבים הרשומים של החוסך זכאים גם הם?]

(ג) היו מוטביו של הגמלאי זכאים, בהתאם להוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם לאחר פטירתו של הגמלאי סכום חד-פעמי, יהיה בן זוגו לשעבר של הגמלאי זכאי, על אף הוראות הסדר החיסכון לעניין חלוקתו של הסכום האמור, לקבל מהגוף המשלם סכום בגובה מכפלת השיעור להעברה בסכום החד-פעמי שלו זכאים כל המוטבים כאמור, ולעניין אופן חלוקת יתרת הסכום החד-פעמי האמור יחולו הוראות הסדר החיסכון.

פרק ד': הוראות לעניין חלוקה של חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות

14. העברת חלק מקצבת פרישה של גמלאי לבן זוגו לשעבר

(א) על אף האמור בסעיף 25(א) לחוק קופות גמל וכן בכל דין או הסכם לרבות הסכם קיבוצי, ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר, ונרשמו פרטי פסק הדין ברישומי הגוף המשלם בהתאם להוראות פרק ב', יחולו ההוראות כמפורט להלן, לפי העניין:

[על חשבון מי נזקפת השתתפות העובד בפנסיה התקציבית (בשיעור של 2%)?]

(1) הגוף המשלם יעביר לבן הזוג לשעבר, מתוך קצבת הפרישה המגיעה לחוסך שהוא גמלאי בהתאם להסדר החיסכון (בפרק זה – הקצבה המלאה), במועד שבו הוא משלם לגמלאי את הקצבה, סכום כמפורט להלן, לפי העניין:

האם הקצבה המלאה היא התקנונית, או המופחתת במקרה של פרישה ע"ח הקרן?

(א) לעניין חיסכון פנסיוני באמצעות קרן ותיקה או באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית – סכום בגובה ההפרש שבין מכפלת השיעור להעברה בקצבה המלאה לבין מחצית מסכום ההפחתה כאמור בסעיף 16(א), ואם מתקיים סייג מהסייגים להפחתת קצבת הפרישה כאמור בסעיף 16(ב) – סכום בגובה מכפלת השיעור להעברה בקצבה המלאה;

(ב) לעניין חיסכון פנסיוני באמצעות קופת ביטוח ישנה קצבתית – סכום בגובה מכפלת השיעור להעברה בקצבה המלאה;

(2) ביקש חוסד שהוא גמלאי להוון שיעור מהסכום המועבר לבן זוגו לשעבר בקצבת הפרישה וניתן להוון את השיעור האמור בהתאם להתקיימו התנאים לפי להוראות סעיף 19(ג) להיוון השיעור האמור, יעביר הגוף המשלם לבן זוגו לשעבר של הגמלאי את הסכום המהוון בשיעור מהסכום המועבר לבן הזוג לשעבר, במועד שבו הוא משלם לגמלאי את הסכום המהוון באותו שיעור מהסכום הנותר בידי הגמלאי;

האם בן הזוג חייב להוון, ואם כן - למה? לפי סעיף 19(ג) יכול להשתמע שהחלטה על חלקו של בן הזוג היא בידי החוסד בכפוף להסכמתו, ולא תוצאה הכרחית מהחלטת החוסד להוון את חלקו שלו]

(3) ביקש חוסד שהוא עמית למשוד ~~כספים~~ מקרן ותיקה או מקופת ביטוח ישנה קצבתית, שלא בדרך של קצבה ושלא בדרך של היוון, חלק מהקצבה לסכום חד-פעמי, והתקבלה הסכמתו בכתב של בן הזוג לשעבר ככל שהיא נדרשת בהתאם להוראות סעיף 19(א)(1)(א) או 2(א), יעביר הגוף המשלם לבן הזוג לשעבר, במועד שבו הוא משלם את הכספים לעמית, סכום בגובה מכפלת השיעור להעברה בסד הכספים שהיו משולמים לעמית אילולא ההעברה כאמור.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) לא יועבר לבן זוג לשעבר של חוסד שהוא גמלאי סכום כאמור בסעיף קטן (א)(1), אלא מתוך הקצבה המלאה המגיעה לגמלאי בעד החודש שלאחר החודש שבו חל מועד ההעברה, ואילך;

[מדוע לא מהחודש שבו חל המועד להעברה? הדבר גורם לדחיה שבין 2 ל-3 חודשים בין מועד הרישום לבין מועד הזכאות; מדוע שלא יעכבו חלק מהקצבה ממועד הרישום כדי לאפשר תשלום ממועד זה?]

(2) אם החיסכון הפנסיוני הוא באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית, לא יועבר לבן זוג לשעבר של חוסך שהוא גמלאי סכום כאמור בסעיף קטן (א)(1), במקרה שבו פרישתו של הגמלאי מעבודה היתה בשל מצב בריאות לקוי, אלא מתוך הקצבה המלאה המגיעה לגמלאי בעד החודשים שהחל מ-אחד מהחודשים כמפורט להלן, לפי העניין, ואילך:

(א) בעד החודש שלאחר החודש שבו הגיע הגמלאי לגיל פרישת חובה;

[מדוע הגיל הוא גיל פרישת החובה ולא גיל הפרישה?]

(ב) בעד החודש שלאחר החודש שבו הגיע הגמלאי לגיל אחר מגיל פרישת חובה, אם נקבע גיל כאמור בפסק הדין לחלוקת החיסכון הפנסיוני, ובלבד שאם הגמלאי היה פורש מעבודתו בהגיעו לאותו גיל, שלא בשל פיטורים או **בהסכמת מעבידו**, היתה משולמת לו בהתאם להסדר החיסכון קצבה החל בחודש שבו פרש מעבודתו כאמור או בחודש שלאחריו;

[האם ייתכן שייקבע מועד במקום גיל? האם בהסכמת המעביד או שלא בהסכמתו?]

(3) לא יועבר לבן זוג לשעבר של חוסך סכום כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) אם התקבל, עד המועד ההעברת לתשלום הקצבה באותו חודש, צו של בית משפט המונע העברה כאמור.

15. (א) גוף משלם ישלח לבן זוגו לשעבר של גמלאי שמועבר לו חלק מקצבת פרישה לפי הוראות סעיף 14 דוחות תקופתיים ודוחות נוספים, בהתאם להוראות שיקבע השר לפי סעיף קטן (ב).

[מדוע הדיווחים (ככל שיש) לא נמסרים כבר ממועד הרישום, אלא רק ממועד קבלת חלק מהקצבה? האם נמסרים דיווחים על השתתפות העובד בפנסיה התקציבית?]

דיווח

(ב) השר יקבע הוראות לעניין דוחות כאמור בסעיף קטן (א), לרבות לעניין אופן מסירתם והמועדים למסירתם, וכן הוראות לעניין הפרטים שייכללו בדוחות כאמור, ובכלל זה פרטים לגבי גובה הקצבה המלאה לאחר הפחתה כאמור בסעיף 16 והסכום המועבר לבן הזוג לשעבר מקצבת פרישה.

[מה קורה במקרה של פטירת בן הזוג לשעבר? האם ליורשיו יהיה מעמד? האם יהיו זכאים לקבלת חלקו של בן הזוג לשעבר בקצבת הפרישה, ואם לא – האם הגמלאי יהיה זכאי לקצבה במלואה?]

16. (א) ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות קרן ותיקה או באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית, בין גמלאי לבין בן זוגו לשעבר, נרשמו פרטי פסק הדין בהתאם להוראות פרק ב', יחולו הוראות סעיף 14(א), ולעניין זה יש להעביר חלק מקצבת הפרישה של הגמלאי לבן זוגו לשעבר לפי הוראות סעיף 14(א), תופחת הקצבה המלאה, על אף הוראות הסדר החיסכון, בסכום בגובה מכפלת הקצבה המלאה בשיעור הקבוע לגבי הגמלאי, בהתאם למינו, לפי התוספת (בסעיף זה – סכום ההפחתה); לאחר ביצוע ההפחתה כאמור והעברת הסכום המועבר לבן הזוג לשעבר לפי סעיף 14(א) ייוותר בידי הגמלאי ההפרש שבין הסכום הנותר בידי הגמלאי לפני ההפחתה לבין מחצית מסכום ההפחתה.

הפחתת חלק
מקצבת פרישה
בשל פסק דין
לחלוקת חיסכון
פנסיוני

[האם הסיפה מוסיפה להבנה? האם ההגדרה שלהלן מוסיפה להבנה?]

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לעניין הפחתת הקצבה המלאה לא יחולו בהתקיים אחד מאלה:

- (1) נקבע בפסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני כי האמור בו יחול רק לעניין העברת חלק מקצבת הפרישה של החוסך לבן הזוג לשעבר ולא לעניין זכויות בן הזוג לשעבר לקבלת קצבה בשל פטירתו של החוסך;
- (2) הבקשה לרישום פרטי פסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני לפי סעיף 3 הוגשה לגוף המשלם לאחר שחלפו שנתיים מהמועד שבו ניתן פסק הדין או לאחר החודש שקדם לחודש שבו הפך העובד או העמית לגמלאי, לפי המאוחר מביניהם.

[מדוע מועד תחילת קבלת הקצבה רלוונטי?]

(ג) בסעיף זה, "הסכום הנותר בידי גמלאי לפני ההפחתה" – ההפרש שבין הקצבה המלאה לבין הסכום שהיה מועבר לבן זוגו לשעבר של הגמלאי אילולא ההפחתה לפי סעיף 14(א)(1). (א).

[במה מועילה ההגדרה?]

משיכת חלק מהסכום ההוני של עמית בקופת ביטוח ישנה, בידי בן זוגו לשעבר

17. (א) על אף האמור בסעיף 25(א) לחוק קופות גמל, ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות קופת ביטוח ישנה הונית, בין עמית לבין בן זוגו לשעבר, נרשמו פרטי פסק הדין ברישומי הגוף המשלם בהתאם להוראות פרק ב', ורשאי בן הזוג לשעבר למשוך סכום מתוך הסכום ההוני בקופת הביטוח הישנה (להלן – הסכום ההוני המלא), בהתאם להוראות סעיף 19(ד)(1)(א) או בחר בכך בהתאם להוראות סעיף 19(ד)(1)(ב), ישלם הגוף המשלם לבן זוגו לשעבר של העמית, במועד ההעברה או במועד שבו הוא משלם לעמית את הסכום ההוני מקופת הביטוח כאמור, לפי המאוחר מביניהם, סכום כאמור בסעיף קטן (ב) מתוך הסכום ההוני המלא; ואולם לא ישולם סכום כאמור לבן זוגו לשעבר של עמית, אם התקבל, עד מועד ההעברה, צו של בית משפט המונע תשלום כאמור.

[מדוע יש להמתין למועד תשלום ההוני בידי העמית?]

האמנם מדובר ברשות של בן הזוג? לפי סעיף 19(ד)(1)(א) משתמעת חובה חרף המילה "רשאי"?

(ב) הסכום שישולם לבן זוג לשעבר של עמית לפי הוראות סעיף קטן (א) יהיה בגובה מכפלת השיעור להעברה בסכום ההוני המלא.

איסור שעבוד, העברה לאחר או עיקול של הסכום המועבר לבן זוג לשעבר

18. (א) על אף האמור בכל דין, הסכום המועבר לבן זוגו לשעבר של חוסך א גמלאי, מתוך קצבת הפרישה המשולמת לו לפי סעיף 14 או מהסכום ההוני המלא לפי סעיף 17, לא ניתן לשעבוד, להעברה לאחר או לעיקול.

[כלפי נושים של מי אסור לעקל? האם גם כלפי נושים של בן הזוג לשעבר?]

האם הסכום יהיה מוגן גם כשיהיה בקופה של בן הזוג לשעבר?]

מדוע הסכום ההוני אינו ניתן להעברה או לשעבוד? האם בגלל שיש אפשרות שינתן צו של בימ"ש?]

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לעניין הסכום המועבר לבן זוגו לשעבר של גמלאי, מתוך קצבת פרישה המשולמת לו לפי הסכום המאמץ את חוק הגמלאות.

תנאים למשיכה או 19. (א) נקבע בפסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות כי משך התקופה המשותפת הוא 120 חודשים לפחות, תידרש הסכמתו בכתב של בן זוגו לשעבר של החוסך לביצוע כל אחת מהפעולות המפורטות להלן, לפי העניין, אלא אם כן נקבע בפסק הדין כי בן הזוג לשעבר ויתר על הדרישה לקבלת הסכמתו כאמור, כולה או חלקה :

[האם לא נדרשת הוראה להתגברות על הוראות הסדרי החסכון שכן מוגבלת זכותו של החוסך לפעולות שונות? מדוע מוגבלת הזכאות לגבי תקופה משותפת קצרה יותר?]

(1) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות קרן ותיקה –

- (א) למשיכת כספים בידי העמית שלא בדרך של קצבה ושלא בדרך של היוון חלק מקצבה לסכום חד-פעמי ;
- (ב) לדחיית יציאת העמית לקצבה למועד המאוחר מהמועד שבו הגיע לגיל זכאות לקבלת קצבת פרישה ;

[האם לא תיתכן העברת הכספים לקרן אחרת או לקופה אחרת?]

(2) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות קופת ביטוח ישנה –

- (א) למשיכת כספים בידי העמית כאמור בפסקה (1)(א) ;
- (ב) להעברת כספים לקופת גמל אחרת ;

(3) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית – לבחירה של העובד בפנסיה תקציבית לקבל סכום חד-פעמי במקום קצבת פרישה, בהתאם להוראות הסדר החיסכון.

- (ב) ביקש עמית בקרן ותיקה לדחות את יציאתו לקצבה לאחר שצבר את שיעור הקצבה המרבי לפי תקנון הקרן, תידרש הסכמתו בכתב של בן הזוג לשעבר לדחייה כאמור, גם אם לא נקבע בפסק הדין כי נדרשת הסכמתו לכך.

[האם הסיפה מלמדת שלכל המקרים בסעיף קטן (א) צריך אמירה מפורשת בפסק הדין?]

[מה נוהל ההסכמה? האם ייקבע טופס מיוחד לכך?]

(ג) נרשם פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח ישנה או באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית, וביקש החוסך להוון לסכום חד-פעמי שיעור מתוך חלקו בסכום הנותר בידי החוסך, **בעד תקופה מסוימת**, בהתאם להסדר החיסכון, רשאי הוא, במועד הגשת הבקשה כאמור, לבקש מהגוף המשלם להוון לסכום חד-פעמי את אותו שיעור גם מתוך הסכום המועבר לבן הזוג לשעבר מקצבת הפרישה, בעד אותה תקופה, ובלבד שניתנה לכך הסכמתו בכתב של בן הזוג לשעבר.

[מדוע התנאי בעד תקופה מסוימת?]

(ד) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות קופת ביטוח ישנה יחולו ההוראות כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) אם החיסכון הפנסיוני הוא באמצעות קופת ביטוח ישנה הונית והעמית רשאי, בהתאם להסדר החיסכון, להמיר לקצבה את הסכום ההוני בקופת הביטוח –

(א) ביקש העמית למשוך את הסכום ההוני בקופת הביטוח הישנה, יהיה בן זוגו לשעבר רשאי למשוך סכום **פאמור-בשיעור האמור** בסעיף 17(ב) מתוך הסכום ההוני המלא, ולא יהיה ניתן להמירו לקצבה;

[מה משמעות המילה "רשאי"? רשאי (ולא חייב) למשוך אך חייב לקבל כהון?]

(ב) ביקש העמית להמיר לקצבה את הסכום ההוני בקופת הביטוח הישנה, יהיה בן הזוג לשעבר רשאי למשוך סכום **פאמור-בשיעור האמור** בסעיף 17(ב) מתוך הסכום ההוני המלא או לבקש להמיר את הסכום האמור לקצבה שתשולם החל במועד שבו החל העמית לקבל קצבה, ואם ביקש בן הזוג לשעבר להמיר כאמור יחושב סכום הקצבה שישולם לו בהתאם לתנאים שבהם מחושב סכום הקצבה שמשולם לעמית;

[האם הביטוח נשמר בתקופה זו?]

(2) אם החיסכון הפנסיוני הוא באמצעות קופת גמל לקצבה, יחולו לגבי החלק שניתן להוון אותו לסכום חד-פעמי בהתאם להוראות סעיף 23 לחוק קופות גמל הוראות אלה:

[האם הכוונה גם להיוון של מרכיב הפיצויים? האם כולל גם משיכה בידי עמית שהגיע לגיל פרישה ולא צבר סכום מינימאלי? (1א)(1)23(א)]
ו-((ב))

(א) העמית ובן זוגו לשעבר יהיו רשאים למשוך את חלקם בסכום חד-פעמי;

[האם הכוונה שכל אחד רשאי למשוך את חלקו באופן בלתי תלוי? איך זה מתיישב עם פסקה (ב) להלן?]

(ב) ביקש העמית למשוך את חלקו בסכום חד-פעמי, יהיה בן הזוג לשעבר רשאי למשוך את חלקו רק בסכום חד-פעמי, ולא בדרך של קצבה;

[מדוע בנה"ז יהיה מוגבל להיוון? הרי ממילא ייפתח חשבון חדש ונפרד לבן הזוג]

(ג) משיכה של חלקו של בן הזוג לשעבר בדרך של קצבה תהיה רק החל במועד שבו החל העמית לקבל קצבה, וסכום הקצבה שישולם לבן הזוג לשעבר יחושב בהתאם לתנאים שבהם מחושב סכום הקצבה שמשולם לעמית.

[מדוע לא מאפשרים לבן הזוג לשעבר לקבל קצבה בהתאם לגילו, או לפחות מהגיעו של העמית לגיל 60 שבו היה העמית רשאי להתחיל לקבל קצבה?]
מדוע הוראה זו מצויה בפרק זה? לאיזה קופת גמל לקצבה הכוונה?]

20. ייחוס עיקול או שעבוד שהוטל או הוטל שעבוד שנעשה כדין, על חלק מקצבת פרישה, על חלק מסכום שמבקש עמית למשוך שלא בדרך של קצבה לפי סעיף 14(א)(2) או (3), או על חלק מסכום הוני בקופת ביטוח ישנה, ייחס הגוף המשלם את העיקול או השעבוד, לפי העניין, לסכום הנותר בידי העמית או בידי הגמלאי ולסכום המועבר לבן זוגו לשעבר, בהתאם ליחס שבין הסכום הנותר בידי העמית או בידי הגמלאי לבין הסכום המועבר לבן הזוג לשעבר, אלא אם כן נקבע בצו של הערכאה הראשונה כי יש לייחס את העיקול או השעבוד באופן אחר.

ייחוס עיקול או שעבוד שהוטל על קצבת פרישה, על סכום שנמשך שלא בדרך של קצבה או על סכום הוני

[מדוע רק פסק דין של הערכאה הראשונה? האם לא ייתכן שערכאה אחרת תשקול את נסיבות העיקול או השיעבוד ותיתן הוראות?]

21. סייג להעברת חלק מקצבת פרישה, מסכום שנמשך שלא בדרך של קצבה או מסכום הוני של עמית לבן זוגו לשעבר
- על אף האמור בסעיפים 14 ו-17, לא יעביר גוף משלם כספים מתוך הסכום המועבר לבן הזוג לשעבר אם לכספים האמורים יוחס עיקול או שעבוד, בהתאם להוראות סעיף 20 – כל עוד לא הוסר העיקול או השעבוד כאמור.

[הכוונה היא לחלק מהכספים שאליו מתייחס העיקול או השיעבוד]

22. תשלומים לבן זוג לשעבר של חוסך שנפטר
- (א) על אף האמור בכל דין, א-א בהסדר חיסכון או בהסכם לרבות הסכם קיבוצי, ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני באמצעות צבירת זכויות, בין חוסך לבין בן זוגו לשעבר, נרשמו פרטי פסק הדין בהתאם להוראות פרק ב' ונפטר החוסך, יחולו ההוראות כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות קרן ותיקה או באמצעות צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית –

(א) אם החוסך שנפטר הוא עמית בקרן ותיקה או עובד בפנסיה תקציבית ונקבע בפסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני כי משך התקופה המשותפת הוא 120 חודשים לפחות –

[מדוע מוגבלת הזכאות לגבי תקופה משותפת קצרה יותר?]

(1) יהיה זכאי בן זוגו לשעבר שהוא שאיר לקבל מהגוף המשלם, החל בחודש שלאחר החודש הקובע, קצבה בגובה מכפלת השיעור להעברה בקצבת שאירים לבן זוג, והכל כל עוד בן הזוג לשעבר היה זכאי, בהתאם להוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם קצבה בשל פטירתו של העמית או העובד אם היה בן זוגו ערב פטירתו;

[מדוע מוכפל השיעור להעברה בקצבת השאירים לבן זוג? הרי שיעור זה אמור לבטא את חלקו של בן הזוג בכלל הזכויות בחסכון הפנסיוני, ומנגד קצבת השאירים לבן זוג אמורה להיות מחושבת מתוך מכלול החסכון הפנסיוני ולא מהמחצית בלבד]

(2) היה לעמית או לעובד, ערב פטירתו, בן זוג חדש שהוא שאיר, תהיה הקצבה שיקבל בן הזוג החדש בשל הפטירה כמפורט להלן, לפי העניין, והכל כל עוד הוא זכאי, בהתאם להוראות הסדר החיסכון, לקבלת קצבה כאמור:

(א) עד החודש הקובע – בגובה קצבת שאירים לבן זוג;

(ב) החל בחודש שלאחר החודש הקובע – בגובה ההפרש שבין קצבת שאירים לבן זוג, לבין סכום הקצבה שלו זכאי בן זוגו לשעבר של העמית או העובד, שהוא שאיר, בהתאם להוראות פסקה (1), ואם פקעה זכאותו של בן הזוג לשעבר לקבלת קצבה כאמור – לבין סכום הקצבה שלו היה זכאי בן הזוג לשעבר לפי אותה פסקה אילולא פקעה זכאותו;

(3) אם החוסך שנפטר הוא עמית בקרן ותיקה ויורשיו של העמית זכאים, בהתאם לתקנון הקרן, לקבל סכום חד-פעמי מהקרן, יהיה בן זוגו לשעבר זכאי לקבל סכום חד-פעמי בגובה מכפלת השיעור להעברה בסך הסכום החד-פעמי שאותו זכאים לקבל כל היורשים כאמור;

[האם לא ייתכן שבן הזוג לשעבר הוא גם יורש? האם זה משנה?]

(ב) אם החוסך שנפטר הוא גמלאי, ונקבע בפסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני כי משך התקופה המשותפת הוא 36 חודשים לפחות ולא מתקיים האמור בפסקאות (1) או (2) של סעיף 16(ב) –

[מדוע מוגבלת הזכאות לגבי תקופה משותפת קצרה יותר?]

(1) יהיה זכאי בן זוגו לשעבר שהוא שאיר לקבל מהגוף המשלם קצבה בגובה מכפלת שיעור קצבה לבן זוג של גמלאי בסכום שהיה מועבר לבן זוג לשעבר בעד אותו חודש לפי הוראות סעיף 14(א)(1)(א), אילולא נפטר הגמלאי, והכל כל עוד בן הזוג לשעבר היה זכאי, בהתאם להוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם קצבה בשל פטירתו של הגמלאי אם היה בן זוגו ערב פטירתו;

מדוע מכפילים רק בחלק שהיה מגיע לבן הזוג לשעבר ולא בקצבה המלאה?]

(2) היה לגמלאי, ערב פטירתו, בן זוג חדש שהוא שאיר, תהיה הקצבה שיקבל בן הזוג החדש שהוא שאיר בגובה ההפרש שבין קצבת שאירים לבן זוג לבין סכום הקצבה שלו זכאי בן זוגו לשעבר שהוא שאיר בהתאם להוראות פסקה (1), ואם פקעה זכאותו של בן הזוג לשעבר לקבלת קצבה כאמור – לבין סכום הקצבה שלו היה זכאי בן הזוג לשעבר בהתאם להוראות אותה פסקה אילולא פקעה זכאותו, והכל כל עוד זכאי בן הזוג החדש שהוא שאיר, בהתאם להוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם קצבה בשל פטירתו של הגמלאי;

(ג) פקעה זכאותו לקצבה של בן זוג לשעבר, ובהתאם להוראות הסדר החיסכון זכאי בן זוג שפקעה זכאותו לקצבה לקבל סכום חד-פעמי מהגוף המשלם, יהיה זכאי בן הזוג לשעבר, על אף הוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם סכום חד-פעמי אשר יחושב בהתאם להוראות הסדר החיסכון לעניין תשלום סכום חד-פעמי לבן זוג שפקעה זכאותו כאמור, ואם חודשה זכאותו של בן הזוג לשעבר לקצבה יחולו ההוראות שנקבעו לעניין זה בהסדר החיסכון לגבי בן זוג, גם על בן הזוג לשעבר;

(2) לגבי חיסכון פנסיוני באמצעות קופת ביטוח ישנה – אם היו מוטביו של העמית זכאים, בהתאם להוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם, לאחר פטירתו של העמית, סכום חד-פעמי, יהיה בן זוגו לשעבר של העמית זכאי, על אף הוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם לאחר פטירתו של העמית, סכום בגובה מכפלת השיעור להעברה **במרכיב החיסכון** מהסכום החד-פעמי שאותו זכאים לקבל כל המוטבים כאמור, ולעניין אופן חלוקת יתרת הסכום החד-פעמי האמור יחולו הוראות הסדר החיסכון.

[מדוע חלקו של בן הזוג לשעבר מחושב רק ממרכיב החיסכון?]

(ב) בסעיף זה –

”בן זוג חדש שהוא שאיר” – בן זוג של חוסך, הזכאי בהתאם להוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם קצבה בשל פטירת החוסך;

”בן זוג לשעבר שהוא שאיר” – בן זוג לשעבר, שהיה זכאי בהתאם להוראות הסדר החיסכון, לקבל מהגוף המשלם קצבה בשל פטירת החוסך, אם החוסך היה נפטר ערב מועד הפירוד;
”החודש הקובע” –

(1) לגבי קרן ותיקה – החודש שבו היה העמית מגיע לגיל זכאות לקבלת קצבת פרישה אילולא נפטר;

[מדוע לא לאפשר הזכאות כבר מהגיל שבו ניתן היה לקבל קצבה מופחתת מהקרן?]

(2) לגבי צבירת זכויות לפי הסדר פנסיה תקציבית – החודש שבו היה העובד מגיע לגיל פרישת חובה אילולא נפטר;

[מדוע ממתנינים עד לגיל פרישת החובה? מדוע לא להמתין רק לגיל פרישה או לגיל פרישה מוקדמת]

”קצבת שאירים לבן זוג” – סכום הקצבה שהיה משולם לבן זוגו של עמית, עובד או גמלאי, לפי העניין, בהתאם להוראות הסדר החיסכון, כשאינו לו בן זוג לשעבר;

”שיעור קצבה לבן זוג של גמלאי” – השיעור המתקבל מחלוקת הקצבה המשולמת לבן זוג של גמלאי שנפטר, בהתאם להוראות הסדר החיסכון, כשאין לגמלאי בן זוג לשעבר, **לבין הקצבה בקצבה** המלאה שהיתה משולמת לגמלאי.

שינוי התוספת 23. (א) השר רשאי, **באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות**, לשנות את השיעורים הקבועים בתוספת, לפי חישוב אקטוארי שיבטיח כי לא ייווצר הפרש בין ההתחייבויות האקטואריות של הקרנות הוותיקות, של מעבידים בהסדר פנסיה תקציבית, של המדינה לפי חוק הגמלאות ולפי חוק שירות הקבע ושל גוף המשלם תשלומים לפי הסכם המאמץ את חוק הגמלאות, לבין ההתחייבויות האקטואריות האמורות כפי שהיו מחושבות אילולא הוראות חוק זה **ואילולא ההסדרים שנקבעו** בחוק הגמלאות ובחוק שירות הקבע שעניינם זכותו של בן זוג לשעבר של חוסך לקבלת קצבה בשל פטירת החוסך.

[מוצע שלא להשאיר את הקביעה של שיעורי ההפחתה לחקיקת משנה ללא פיקוח פרלמנטרי.]

יש להבהיר בתוספת מהם השיעורים לגבר ולאשה

לאיזה הסדרים הכוונה? האם לאלה שנקבעו לפי חוק זה?]

(ב) בסעיף זה, ”חוסך” – חייל כהגדרתו בחוק שירות הקבע, עובד כהגדרתו בחוק הגמלאות ומי שזכאי לקצבת פרישה לפי חוק שירות הקבע או לפי חוק הגמלאות.

המשך הצעת החוק, מפרק ה ואילך – אינו נכלל בנוסח זה לדיון.